

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Transporturi

„Aprob”

Olesea BAGRIN,

Director al IP Centrului de Excelență în
Transporturi

Curriculum modular

S.07.O.022 Transportul de mărfuri în trafic internațional

Specialitatea: **104110 Traficul auto**

Calificarea: **432304 Agent/agentă în transporturi**

Chișinău, 2024

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului „Consolidarea sistemului de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova” (CONSEPT 5), cu sprijinul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service (LED).

Aprobat:

La ședința Consiliului metodic al IP CET din 13 martie 2024, Svetlana ZUGRAV, director adjunct pentru instruire și educație _____

La ședința Catedrei de economie și management din 22 februarie 2024, Ion ȘTIRBU, șef de catedră, profesor discipline speciale, grad didactic superior _____

Autori:

1. Ion ȘTIRBU, profesor discipline speciale, grad didactic superior, IP Centrul de Excelență în Transporturi
2. Boris RUSU, profesor discipline specialitate, grad didactic superior, IP Centrul de Excelență în Transporturi
3. Adela TODERICA, profesor discipline specialitate, grad didactic doi, IP Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți

Coordonatori:

1. Olesea BAGRIN, grad managerial doi, grad didactic superior, IP Centrul de Excelență în Transporturi
2. Aurelia VARTIC, manager proiect CONSEPT, Asociația Obștească „Educație pentru Dezvoltare”

Recenzenți:

1. Iulian NEGREA, manager transport, S.R.L. INCO GROUP COMPANY
2. Lilian COPACI, șef de direcție, Primăria Municipiului Chișinău, Direcția generală mobilitate urbană, Direcția management în transport

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://www.ipt.md/ro/produse/educationale>

<https://cetauto.md/ro/trafic-auto/>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențele profesionale și rezultatele învățării	5
IV. Administrarea unității de curs	6
V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	6
VI. Unitățile de învățare.....	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor	15
VIII. Lucrările practice recomandate	19
IX. Sugestii metodologice	20
X. Sugestii de evaluare	22
XI. Resursele necesare pentru atingerea rezultatelor învățării	23
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	23

I. Preliminarii

Curriculumul pentru modulul *Transportul de mărfuri în trafic internațional* este fundamentat pe *Standardul de calificare pentru agent/agentă în transporturi*, aprobat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova prin Ordinul nr. 1310/2023, și conform Planului de învățământ, aprobat prin Ordinul MEC nr. 1780/2023, cu modificările ulterioare în baza Ordinului MEC nr. 768/2024 „Cu privire la aprobarea Referențialului de corelare a programelor de studii (specialităților) și calificărilor pentru învățământul profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar”. Modulul *Transportul de mărfuri în trafic internațional* este un element formativ al pachetului curricular pentru calificările din domeniul de formare profesională *Servicii transport* și face parte din componenta de specialitate a planului de învățământ la programul de studii 1041.1 *Trafic auto*.

Transportul este un element central în conectarea tuturor sectoarelor economiei naționale, reprezentând forța motrice care asigură funcționarea sistemului financiar prin intermediul circulației mărfurilor și serviciilor. Acest aspect constituie piatra de temelie a dezvoltării economice a oricărei națiuni.

Scopul modulului *Transportul de mărfuri în trafic internațional* constă în dobândirea de către elevi a cunoștințelor despre serviciile de transport mărfuri și a abilităților de organizare a activităților de transport mărfuri în trafic internațional, ținând cont de procesele tehnologice și metodologice asociate și de cerințele de calitate a serviciilor prestate.

Pentru a atinge finalitățile de învățare ale modulului *Transportul de mărfuri în trafic internațional*, este obligatoriu de studiat, în prealabil, următoarele unități de curs:

F.01.O.008 Securitatea și sănătatea în muncă;

F.01.O.009 Sisteme de transport;

F.02.O.010 Rețeaua și infrastructura drumurilor auto;

F.05.O.014 Autorități în transporturi;

S.05.O.019 Operații și echipamente pentru manipularea mărfurilor;

S.06.O.020 Transportul rutier de mărfuri în trafic național.

II. Motivația, utilitatea unității de curs pentru dezvoltarea profesională

Progresul civilizației umane este strâns legat de evoluția transportului, cu accent pe capacitatea de a transporta bunuri între diversele regiuni ale lumii. Apariția automobilului și producția în masă a diferitelor tipuri de vehicule au determinat dezvoltarea rețelelor rutiere, care oferă posibilitatea de a transporta mărfuri între marile centre urbane și practic toate localitățile unei țări, precum și între diferite țări. Intensificarea interacțiunilor dintre diferite comunități, îmbunătățirea mijloacelor de transport și crearea rețelelor rutiere extinse au condiționat necesitatea pregătirii specialiștilor în domeniul transportului.

Curriculumul la modulul Transportul de mărfuri în trafic internațional este proiectat pentru a contribui la formarea agenților în transporturi capabili să organizeze și să coordoneze traficul rutier internațional de mărfuri. Acești specialiști au un rol esențial în asigurarea unei circulații eficiente a bunurilor la nivel internațional și, respectiv, în creșterea conexiunilor economice și schimburilor comerciale între țări. Un aspect crucial al transportului rutier este securitatea circulației, căci agenții

în transporturi sunt responsabili de asigurarea securității în procesul de organizare și gestionare a traficului de încărcături.

Astfel, conținutul modulului contribuie la pregătirea elevilor pentru activitatea profesională în calitate de agent/agentă în transporturi, cu posibilități de angajare în întreprinderi ce prestează servicii de transport de mărfuri pe rute internaționale. Pe lângă formarea competențelor profesionale de organizare și coordonare eficientă a traficului rutier internațional de mărfuri, studiul acestui modul oferă elevilor oportunitatea de a învăța tehnologia necesară pentru pregătirea autovehiculelor destinate transportului de mărfuri în cadrul traficului rutier internațional. Aceasta include aspecte privind completarea documentelor de însoțire a mijlocului de transport, a mărfii și a șoferului, precum și procedurile pentru încheierea contractelor de transport. Totodată, cunoașterea legilor și normelor internaționale este esențială pentru a avea acces la piața internațională.

Modulul *Transportul de mărfuri în trafic internațional* creează condițiile necesare pentru studierea următoarelor unități de curs:

F.08.O.016 Bazele procedurilor vamale;

F.08.O.017 Economia transportului;

S.07.O.023 Transportul multimodal și intermodal;

S.08.O.024 Logistica transportului;

S.08.O.025 Transportul și expedițiile.

III. Competențele profesionale și rezultatele învățării

Modulul *Transportul de mărfuri în trafic internațional* va contribui la formarea rezultatelor învățării descrise în *Standardul de calificare pentru agent/agentă în transporturi*, care, la rândul lor, vor asigura formarea competențelor profesionale specificate în standardul ocupațional, și anume:

Rezultatele învățării (RÎ) conform standardului de calificare	Competențele profesionale (CP) conform standardului ocupațional
RÎ3. Absolventul poate completa documente-tip primare, atribuite procedurilor de transport rutier.	CP3. Aprecierea stării tehnice și a dotării unității de transport
RÎ7. Absolventul poate completa documente-tip pentru activitatea de transport rutier de mărfuri în trafic internațional conform cadrului normativ.	CP5. Verificarea și evidența setului de documente de transport
RÎ12. Absolventul poate determina necesitatea de a suplini sau de a schimba unitatea de transport.	CP7. Operaționalizarea procesului de transport

Pentru a atinge rezultatele învățării nr. 3, 7 și 12 din *Standardul de calificare Agent/agentă în transporturi*, după studierea unității de curs *Transportul de mărfuri în trafic internațional*, elevii vor fi capabili:

1. să completeze documentele primare în urma inspectării vizuale a unităților de transport pentru admiterea în circulație, respectând cadrul normativ specific tipului de transportare;

2. să completeze documentele-tip obligatorii atribuite activității de transport rutier de mărfuri în trafic internațional conform cadrului normativ;
3. să analizeze modurile de acces în transportul internațional de mărfuri, având în vedere specificul sistemului de transport în relațiile bilaterale;
4. să gestioneze parcul auto în transportul de mărfuri, ținând cont de parametrii tehnici ai mijloacelor de transport, de natura mărfii, de distanțe și de cadrul legislativ;
5. să elaboreze itinerarii optime în conformitate cu reglementările privind activitatea echipajelor vehiculelor care execută transporturi rutiere internaționale;
6. să completeze documentele tipizate de însoțire a scrisorii de transport tip CMR în contextul transporturilor internaționale;
7. să aplice reglementările internaționale în transportul de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR, asigurând fluiditatea tranzitului internațional;
8. să descrie procesul de gestionare a transportului internațional de mărfuri periculoase conform prevederilor ADR;
9. să descrie procesul de gestionare a transportului internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile conform normelor și reglementărilor ATP;
10. să analizeze asigurările auto cu acoperire internațională, asociate transportului rutier de mărfuri.

IV. Administrarea unității de curs

Se me str ul	Numărul de ore				Forma de evaluare	Numărul de credite
	Total ore	Contact direct		Studiu individual		
		Teorie	Practică			
VII	180	70	20	90	Examen	6

V. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. Crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Studiu individual
			Teorie	Practică	
1.	Norme privind admiterea în circulație a vehiculelor	18	8	2	8
2.	Documentele obligatorii aferente activității de transport rutier de mărfuri în trafic internațional	18	8	2	8
3.	Modurile de acces pentru operatorii de transport de mărfuri în trafic internațional	18	8	2	8
4.	Managementul transportului în cadrul unității economice	18	6	2	10

Nr. Crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Studiu individual
			Teorie	Practică	
5.	Activitatea echipajelor vehiculelor în transportul internațional de mărfuri	18	8	2	8
6.	Organizarea transporturilor internaționale conform scrisorii de trăsură tip CMR de mărfuri	18	8	2	8
7.	Transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR	18	8	2	8
8.	Transportul internațional de mărfuri periculoase conform Acordului ADR	18	8	2	8
9.	Transportul internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile conform Acordului ATP	18	4	2	12
10.	Asigurările la transporturile rutiere internaționale	18	4	2	12
	Total	180	70	20	90

VI. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Norme privind admiterea în circulație a vehiculelor		
UC1. Completarea documentelor primare în urma inspectării vizuale a unităților de transport pentru admiterea în circulație, respectând cadrul normativ specific tipului de transportare	1.1. Procedura de inspectare vizuală a unităților de transport înainte de admiterea la cursă 1.2. Acte primare de inspectare a unităților de transport și termene scadente privind inspectia tehnică periodică 1.3. Cadrul normativ pentru echipamentul specific tipului de transportare: sisteme de securitate și siguranță 1.4. Reglementările UE privind controlul tehnic al vehiculelor	1. Descrierea procedurii de inspectare vizuală a unităților de transport și a condițiilor de admitere în trafic internațional 2. Completarea actelor primare de inspectare a unităților de transport în urma inspectării vizuale 3. Elaborarea graficului activităților de inspectare vizuală a unităților de transport în corespundere cu termenele scadente pentru inspectia tehnică periodică, asigurând conformitatea cu normele legale 4. Descrierea aplicării cadrului normativ referitor la

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		echipamentul specific pentru fiecare tip de transport 5. Descrierea procedurilor standard ale sistemelor de securitate și siguranță specifice tipului de transport 6. Enumerarea standardelor aplicate în UE referitoare la controlul tehnic al vehiculelor din domeniul transportului rutier de mărfuri în trafic internațional
2. Documentele obligatorii atribuite activității de transport rutier de mărfuri în trafic internațional		
UC2. Completarea documentelor-tip obligatorii atribuite activității de transport rutier de mărfuri în trafic internațional conform cadrului normativ	2.1. Tipuri de acte de însoțire a vehiculului la transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 2.2. Tipuri de acte atribuite șoferului la transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 2.3. Tipuri de documente atribuite mărfii la transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 2.4. Cadrul normativ privind actele permissive pentru activitatea de transport rutier de mărfuri	1. Explicarea conținutului actelor de însoțire a vehiculului la transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 2. Completarea actelor de însoțire a vehiculului la transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 3. Relatarea conținutului actelor atribuite șoferului la transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 4. Descrierea modului de eliberare a actelor atribuite șoferului în transportul rutier de mărfuri în trafic internațional 5. Completarea documentelor-tip atribuite mărfii în activitatea de transport rutier de mărfuri în trafic internațional 6. Descrierea procedurii de obținere a actelor permissive pentru activitatea de transport

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		rutier de mărfuri în trafic internațional
3. Modurile de acces pentru operatorii de transport de mărfuri în trafic internațional		
UC3. Analizarea modurilor de acces în transportul internațional de mărfuri, având în vedere specificul sistemului de transport în relațiile bilaterale	3.1. Acordurile bilaterale și procesul tranzitării încheiate între Guvernul Republicii Moldova și alte țări 3.2. Autorizațiile unitare și speciale în funcție de tipul activității de transport 3.3. Modalități de eliberare a autorizațiilor în diferite țări și perceperea taxelor de drum 3.4. Autorizații multilaterale, CEMT, BSEC și TRACECA: utilizarea acestora și procedurile de obținere a dreptului de transportare a mărfurilor în trafic internațional	1. Descrierea factorilor-cheie în sistemul de transport internațional și impactul acestora asupra accesului operatorilor de transport 2. Descrierea regulamentelor și restricțiilor specifice pentru cabotaj în diferite regiuni 3. Descrierea cerințelor specifice asociate transportului cu țări terțe 4. Planificarea rutelor conform acordurilor și convențiilor internaționale în regim eficient bilateral și tranzit 5. Explicarea procesului de obținere a autorizațiilor unitare și speciale în conformitate cu reglementările naționale și internaționale 6. Planificarea autorizațiilor la rută cu sau fără achitarea taxelor de drum în transportul internațional de mărfuri 7. Explicarea scopului autorizațiilor multilaterale pentru transportul internațional de mărfuri, ținând cont de cerințele țărilor implicate 8. Elaborarea rapoartelor periodice cu privire la transportul internațional de mărfuri

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		9. Constituirea pachetului de documente pentru autoritățile competente în scopul obținerii autorizațiilor multilaterale
4. Managementul transportului în cadrul unității economice		
UC4. Gestionarea parcului auto în transportul de mărfuri, ținând cont de parametrii tehnici ai mijloacelor de transport, de natura mărfii, de distanțe și de cadrul legislativ	4.1. Gestionarea parcului auto în transportul de mărfuri 4.2. Legislația cu privire la gestionarea unităților de transport în funcție de distanțe și de natura mărfii 4.3. Cadrul normativ și factorii determinanți în suplinirea/schimbul unităților de transport	1. Determinarea mijloacelor optime de transport în funcție de tipul serviciului de transport 2. Determinarea tipului și numărului mijloacelor de transport în funcție de volumul de transportări 3. Evaluarea factorilor de bază care determină necesitatea de suplinire/schimb al unității de transport 4. Analizarea comparativă a parametrilor mijloacelor de transport în funcție de natura mărfii, de sarcinile maxime admisibile și de distanțele în traficul rutier internațional 5. Determinarea tipului caroseriei mijloacelor de transport în funcție de tipul mărfii, de operațiunile de încărcare-descărcare și de condițiile de transportare a mărfii
5. Activitatea echipajelor vehiculelor în transportul internațional de mărfuri		
UC5. Elaborarea itinerariilor optime în conformitate cu reglementările privind activitatea echipajelor vehiculelor implicate în transporturile rutiere internaționale	5.1. Domeniul de aplicare a Acordului AETR și a Regulamentului CEE 561 5.2. Cerințe față de membrii echipajelor vehiculelor și responsabilitățile acestora 5.3. Reglementări și instrucțiuni privind perioadele	1. Expunerea cerințelor și responsabilităților impuse de Acordul AETR și de Regulamentul CEE 561 echipajelor vehiculelor în contextul transporturilor internaționale

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	de conducere, de repaus și odihnă ale echipajelor vehiculelor 5.4. Norme în transporturi, utilizarea aparatelor de control (tahograf) și responsabilități privind utilizarea tahografului	2. Planificarea rațională a perioadelor de conducere și odihnă, asigurând eficiența și siguranța transporturilor internaționale, respectând prevederile Acordului AETR și ale Regulamentului CEE 561 3. Optimizarea perioadelor de repaus și odihnă în conformitate cu normele stabilite 4. Planificarea itinerariilor conforme, având în vedere reglementările specifice privind transporturile rutiere internaționale de mărfuri și restricțiile de trafic 5. Explicarea procesului de utilizare a aparatelor de control, în special a tahografului
6. Organizarea transporturilor internaționale conform scrisorii de trăsură tip CMR de mărfuri		
UC6. Completarea documentelor tipizate de însoțire a scrisorii de transport tip CMR în contextul transporturilor internaționale	6.1. Domeniul de aplicare a Convenției CMR și destinația foilor scrisorii de transport tip CMR 6.2. Contractul de transport internațional și regulile INCOTERMS atribuite transportului rutier 6.3. Procedurile de marcare și etichetare a ambalajelor la traficul internațional de mărfuri 6.4. Documente de însoțire a scrisorii de transport tip CMR	1. Expunerea principiilor și reglementărilor care guvernează aplicarea Convenției CMR în transporturile internaționale 2. Explicarea obiectivelor specifice ale scrisorii de transport CMR în mediul transporturilor internaționale 3. Detalierea etapelor procesului de încheiere a contractului de transport în mediul transporturilor internaționale 4. Descrierea procedurilor de marcare și etichetare a

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		ambalajelor la traficul internațional de mărfuri 5. Identificarea documentelor de transport pentru toate părțile implicate în procesul de transport 6. Descrierea procedurilor de monitorizare și de constatare a execuției contractului de transport 7. Completarea documentelor necesare ca anexe la scrisoarea de transport CMR
7. Transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR		
UC7. Aplicarea reglementărilor internaționale în transportul de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR, asigurând fluiditatea tranzitului internațional	7.1. Carnetele TIR. Responsabilități și obligații ale actanților în procesul de transport. Asociațiile emitente - reguli de completare și utilizare,	1. Descrierea argumentată a responsabilităților actanților în procesul de transport conform carnetelor TIR 2. Descrierea rolului și a funcționării asociațiilor emitente 3. Completarea modelelor de carnete TIR în conformitate cu reglementările internaționale 4. Elaborarea proceselor-verbale în situații de urgență și de accidente rutiere 5. Expunerea detaliată a modului de aplicare a Convenției de tranzit comun, inclusiv a procedurilor specifice pentru tranzitul comun, T1 și T2 6. Descrierea procesului de omologare a mijloacelor de transport utilizate în transportul internațional de mărfuri

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	- sistemul internațional de garanții, - procedurile în caz de accidente rutiere 7.3. Convenția de tranzit comun și procedurile T1 și T2 7.4. Tehnologia omologării mijloacelor de transport și certificatul de agreare	7. Detalierea certificatelor de agreare ale mijloacelor de transport 8. Explicarea modului în care se aplică sistemul internațional de garanții în transportul de mărfuri
8. Transportul internațional de mărfuri periculoase conform Acordului ADR		
UC8. Descrierea procesului de gestionare a transportului internațional de mărfuri periculoase conform Acordului ADR	8.1. Managementul transportului mărfurilor periculoase. Acordul ADR 8.2. Standarde și cerințe pentru autovehicule, ambalaje și recipiente specifice. Reguli de manipulare la transportarea mărfurilor periculoase 8.3. Documentația și cerințele de etichetare în transportul internațional de mărfuri periculoase 8.4. Transportul specializat al diferitor mărfuri periculoase	1. Descrierea scopului Acordului ADR în transportul internațional de mărfuri periculoase 2. Clasificarea mărfurilor periculoase conform ADR 3. Descifrarea codului de pericole (KEMLER) pentru tipurile de mărfuri periculoase 4. Descrierea cerințelor specifice pentru autovehicule în transportul de mărfuri periculoase 5. Explicarea modului de utilizare a ambalajelor în funcție de caracteristicile mărfurilor periculoase 6. Caracterizarea tipurilor de recipiente specifice utilizate pentru transportul mărfurilor periculoase 7. Explicarea modului de etichetare și de manipulare a mărfurilor periculoase conform normelor internaționale 8. Descrierea modului de gestionare a recipientelor mari

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
		pentru transportul în vrac (GRV) sau în containere (IBC), asigurând condiții optime de transport 9. Descrierea normelor de siguranță aplicate în procesul de organizare a transportului de mărfuri periculoase în cisterne
9. Transportul internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile conform Acordului ATP		
UC9. Descrierea procesului de gestionare a transportului internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile conform normelor și prevederilor ATP	9.1. Acordul ATP și gestionarea transporturilor internaționale de mărfuri perisabile și ușor alterabile 9.2. Norme și prevederi pentru controlul conformității și pentru transportul mărfurilor perisabile și ușor alterabile	1. Descrierea scopului și obiectivelor Acordului ATP 2. Selectarea mijloacelor de transport conform prevederilor ATP, asigurând siguranța și integritatea mărfurilor 3. Expunerea normelor speciale pentru a asigura condiții optime de transport pentru mărfurile perisabile și ușor alterabile 4. Descrierea metodelor de măsurare și verificare a eficienței instalațiilor destinate înghețării sau încălzirii mijloacelor de transport 5. Descrierea prevederilor privind transporturile rutiere internaționale de mărfuri perisabile și ușor alterabile
10. Asigurările la transporturile rutiere internaționale		
UC10. Analizarea asigurărilor auto cu acoperire internațională, asociate transportului rutier de mărfuri	10.1. Asigurările auto obligatorii și răspunderea civilă: reglementări și obligații 10.2. Asigurările auto opționale pentru acoperire	1. Caracterizarea tipurilor de asigurări specifice: Auto-CASCO, Cartea verde, CMR, Carnetul TIR

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	internațională în trafic de mărfuri	2. Descrierea gradului de răspundere a părților implicate în transportul rutier internațional 3. Analizarea riscurilor asociate asigurărilor, inclusiv impactul acestora asupra termenelor și premiilor de asigurare 4. Expunerea termenelor și condițiilor contractuale pentru a asigura beneficii echitabile pentru toate părțile implicate 5. Întocmirea documentelor corespunzătoare pentru procedura de despăgubire în asigurările auto internaționale 6. Întocmirea proceselor-verbale de constatare a pagubelor, inclusiv evaluarea și raportarea corectă a daunelor

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr ore
1. Norme privind admiterea în circulație a vehiculului			
1.1. Normele privind emisiile de poluare și standardele tehnice în vederea reducerii impactului asupra mediului 1.2. Cerințele referitoare la tonajele totale maxime admise pentru vehicule 1.3. Cerințele referitoare la dimensiunile maxime de gabarit pentru vehicule	Raport de analiză a normelor și standardelor	Prezentare scrisă a raportului	8
2. Documentele obligatorii aferente activității de transport rutier de mărfuri în trafic internațional			

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr ore
2.1. Tipurile de documente de însoțire a vehiculului în transportul rutier de mărfuri în trafic internațional. 2.2. Actele aferente șoferului în transportul rutier de mărfuri în trafic internațional. 2.3. Tipurile de documente de însoțire a mărfurilor utilizate în transportul internațional	Set de documente tipizate completate	Prezentarea documentelor completate	8
3. Modurile de acces pentru operatorii de transport de mărfuri în trafic internațional			
3.1. Planificarea traseelor pentru transportul rutier de mărfuri în contextul autorizării circulației internaționale 3.2. Regimurile de transport scutite de necesitatea obținerii autorizațiilor pentru transport internațional 3.3. Autorizații multilaterale utilizate în transportul rutier internațional (CEMT, BSECA, TRACECA). 3.4. Autorizații în funcție de tipul de marfă și de ruta de transport 3.5. Sistemele de taxare pentru utilizarea drumurilor în diferite regiuni sau țări	- Planul traseelor - Rezumat cu descrierea condițiilor cu privire la scutirea de autorizații în traficul internațional - Clasificarea autorizațiilor - Rezumat privind taxele de drum	Prezentări scrise ale produselor	8
4. Managementul transportului în cadrul unității economice			
4.1. Parametrii mijloacelor de transport în traficul rutier internațional în funcție de: - natura mărfii; - sarcinile maxime admise; - dimensiunile mărfii; - distanțele de transportare	Analiza parametrilor mijloacelor de transport	Prezentare scrisă a analizei	10
5. Activitatea echipajelor vehiculelor în transportul internațional de mărfuri			

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr ore
5.1. Modul de aplicare a AETR pe teritoriul părților contractante 5.2. Cerințele privind calificările membrilor echipajelor și normele de siguranță în transportul internațional 5.3. Cerințele privind durata maximă a timpului de conducere zilnic și săptămânal, precum și a timpului de repaus și pauză zilnică, cu scopul de a asigura respectarea normelor de siguranță a echipajelor 5.4. Standarde pentru echipamentele de înregistrare, cum ar fi tahografele, pentru a asigura precizia și fiabilitatea datelor colectate	- Descrierea activității echipajelor vehiculelor conform AETR - Descrierea calificărilor membrilor echipajelor și a normelor de siguranță - Grafice ale orelor de conducere - Descriere a principiului de instalare și utilizare a tahografelor	Prezentare orală a produselor	8
6. Organizarea transporturilor internaționale conform scrisorii de trăsură tip CMR de mărfuri			
6.1. Convenția CMR pentru transportul rutier internațional de mărfuri 6.2. Reglementările Convenției CMR cu privire la drepturile comerciale și responsabilitățile părților implicate în transportul de mărfuri 6.3. Destinația foilor scrisorii de transport tip CMR în cadrul procesului de expediere a mărfurilor 6.4. Normele și reglementările Convenției CMR de completare a foilor scrisorii de transport tip CMR. 6.5. Anexele la scrisoarea de transport tip CMR 6.6. Acțiuni întreprinse în caz de nereguli constatate sau de prejudicii aduse în timpul transportului.	- Analiza scopului și obiectivelor - Descrierea drepturilor comerciale ale părților implicate în transportul de mărfuri - Analiza responsabilităților părților implicate în transportul de mărfuri - Set de foi ale scrisorii de transport tip CMR completate - Reclamații întocmite conform procedurii	Prezentare scrisă a produselor	8
7. Transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR			

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr ore
7.1. Rolul carnetelor TIR în procesul de transport internațional al mărfurilor 7.2. Convenția de tranzit comun și procedurile T1 și T2 7.3. Certificatul de agreare pentru vehicul 7.4. Declarația de angajament a transportatorului 7.5. Sistemul internațional de garanții în transportul internațional de mărfuri 7.6. Reguli de completare și utilizare a carnetului TIR	- Descrierea rolului carnetelor TIR - Analiza modului de tranzit comun al mărfurilor între țări, conform procedurilor T1 și T2 - Caracterizarea certificatului de agreare pentru vehicul - Declarația de angajament completată - Descrierea procedurii de acordare a despăgubirilor în baza garanțiilor - Carnet de TIR completat	Prezentare orală a produselor	8
8. Transportul internațional de mărfuri periculoase conform Acordului ADR			
8.1. Acordul ADR internațional ce reglementează transportul rutier al mărfurilor periculoase 8.2. Criterii de clasificare a substanțelor periculoase conform ADR 8.3. Numerele și simbolurile de identificare a pericolelor și semnificația acestora în cadrul ADR 8.4. Panouri de avertizare utilizate în transportul de mărfuri periculoase 8.5. Tipuri de vehicule și echipamente utilizate în transportul mărfurilor periculoase conform standardelor ADR 8.6. Cerințe și standarde de ambalare a mărfurilor periculoase impuse de ADR 8.7. Documente obligatorii în transportul mărfurilor periculoase pentru asigurarea conformității și siguranței.	- Tabel cu marcaje, etichete, simboluri, numere pentru mărfurile periculoase și semnificația acestora conform ADR - Explicația semnificației diferitelor panouri de avertizare - Lista cerințelor față de echipamentele instalate pe vehiculele destinate transportului de mărfuri periculoase - Prezentare PPP despre regulile speciale privind etichetarea și	Derularea prezentărilor și explicații orale	8

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Număr ore
	ambalarea mărfurilor periculoase - Prezentare PPP cu privire la clasificarea și etichetarea armonizate ale mărfurilor periculoase		
9. Transportul internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile conform dispozițiilor ATP			
1. Reguli generale aplicabile transportului de mărfuri perisabile 2. Norme aplicabile mijloacelor de transport special, destinate transportării produselor alimentare perisabile 3. Prescripții speciale aplicabile transportului de mărfuri perisabile	Referat cu privire la cadrul normativ aplicat la transportarea mărfurilor perisabile	Prezentarea referatului	12
10. Asigurările la transporturile rutiere internaționale			
1. Condițiile pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule 2. Obiectul asigurării, termenele și primele de asigurare, precum și procesul de despăgubire	Hartă noțională a asigurării obligatorii de răspundere civilă	Explicarea hărții noționale	12

Notă! Dat fiind faptul că profesorul este în drept să modifice ordinea conținuturilor curriculare în desfășurarea cursului, termenele de executare a sarcinilor individuale vor fi stabilite în proiectarea de lungă durată. Elevul va selecta una din variantele propuse de profesor. Elevii care nu au reușit să prezinte fișele lucrărilor practice în timpul orelor de practică vor prezenta fișele de lucru completate la studiul individual ghidat de profesor. Elevii care au lipsit de la lucrările practice, din diverse motive, vor recupera orele absente la lecțiile de studiu individual ghidat de profesor.

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr. crt.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	Ore
1.	Norme privind admiterea în circulație a vehiculelor	1. Planificarea optimă a traseului rutei în transportul rutier de mărfuri în trafic internațional prin utilizarea software-ului specializat AutoRoute	2

Nr. crt.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	Ore
2.	Documentele obligatorii aferente activității de transport rutier de mărfuri în trafic internațional	2. Completarea pachetului necesar de documente în trafic internațional aferente: vehiculului, șoferului, mărfurilor	2
3.	Modurile de acces pentru operatorii de transport de mărfuri în trafic internațional	3. Analiza traseului rutier: identificarea țărilor traversate și a punctelor vamale de intrare/ieșire, determinarea distanței parcurse și estimarea costurilor și timpului alocat în fiecare stat	2
4.	Managementul transportului în cadrul unității economice	4. Selectarea mijlocului de transport ce va deservi ruta și determinarea indicatorilor tehnici de exploatare a vehiculului pe rută	2
5.	Activitatea echipajelor vehiculelor în transportul internațional de mărfuri	5. Elaborarea itinerariilor conform reglementărilor pentru echipajele vehiculelor în transporturile rutiere internaționale	2
6.	Organizarea transporturilor internaționale conform scrisorii de trăsură tip CMR de mărfuri	6. Completarea scrisorii de trăsură tip CMR de mărfuri	2
7.	Transportul internațional de mărfuri sub acoperirea carnetelor TIR	7. Completarea carnetelor TIR	2
8.	Transportul internațional de mărfuri periculoase conform Acordului ADR	8. Întocmirea documentelor necesare pentru transportul internațional al mărfurilor periculoase.	2
9.	Transportul internațional de mărfuri perisabile și ușor alterabile conform normelor ATP	9. Determinarea conformității mijloacelor pentru transportarea mărfurilor perisabile și ușor alterabile	2
10.	Asigurările la transporturile rutiere internaționale	10. Identificarea tipurilor de asigurări corespunzător mărfii și destinației	2
	Total		20

IX. Sugestii metodologice

Tehnologiile didactice aplicate în procesul instructiv-educativ vor fi indicate explicit în proiectele didactice, elaborate de fiecare profesor în funcție de nivelul de cunoștințe și abilități acumulate și de progresul demonstrat atât de grupa de elevi în ansamblu, cât și de fiecare elev în parte. La selectarea metodelor și tehnicilor de predare-învățare-evaluare se va adopta o abordare specifică, bazată în esență pe stimulare, pe individualizare, pe motivarea elevului și pe dezvoltarea încrederii în sine.

La alegerea strategiilor didactice se va ține cont de următorii factori: scopurile și obiectivele propuse; conținuturile stabilite; resursele didactice, capacitățile elevilor, competențele ce trebuie dezvoltate. Se recomandă o abordare didactică flexibilă, care lasă loc adaptării la particularitățile de vârstă și individuale ale elevilor. Profesorul va utiliza următoarele metode, procedee și tehnici de predare-învățare: explicația, conversația euristică, dialogul etc., precum și forme de lucru: frontal, individual și în echipă.

În proiectarea didactică de lungă și scurtă durată profesorul se va ghida de prezentul curriculum atât la compartimentul competențe, cât și la conținuturile recomandate. În corespundere cu cerințele didactice, profesorul va planifica ore de sinteză și evaluare, precum și activități practice.

Cadrul didactic va stabili coerența între rezultatele învățării specifice disciplinei, conținuturi, activități de învățare, resurse, mijloace și tehnici de evaluare. De asemenea, profesorul va aplica cadrul de proiectare didactică ERRE (evocare, realizarea sensului, reflecție, extindere), care reprezintă etape importante în procesul de învățare și care ajută la aprofundarea cunoștințelor și la conectarea acestora cu experiențele anterioare.

În procesul de predare și de dobândire a cunoștințelor în domeniul transporturilor rutiere de mărfuri în trafic internațional, se sugerează cadrelor didactice să implementeze următoarele strategii:

- Promovarea studiilor de caz reale, bazate pe ilustrarea principiilor teoretice cu exemple concrete din domeniul transporturilor rutiere de mărfuri în trafic internațional. Aceste cazuri practice au menirea de a sublinia importanța și eficacitatea proceselor de transport internațional de mărfuri.
- Organizarea de sesiuni demonstrative cu specialiști din întreprinderile de transport, oferind astfel elevilor oportunitatea de a vedea conexiunea teoriei cu practica, interacționând direct cu profesioniști din domeniul transporturilor rutiere.
- Organizarea simulărilor virtuale pentru recrearea mediului de lucru real, ceea ce permite elevilor să studieze și să înțeleagă modalitatea de organizare a procesului de transport internațional de mărfuri. Această abordare oferă un mediu sigur și controlat pentru dezvoltarea competențelor și pentru o înțelegere profundă a activităților specifice domeniului transporturilor.

Prin aplicarea acestor metode, se urmărește îmbunătățirea calității învățării, oferind elevilor o perspectivă holistică asupra realităților din industrie și facilitând dezvoltarea abilităților practice necesare pentru activitatea profesională în domeniul transporturilor rutiere internaționale de mărfuri.

Studiul individual ghidat de profesor va fi efectuat pentru fiecare unitate de învățare prin propunerea de către acesta a unor sarcini personalizate elevilor. În acest sens, se recomandă utilizarea metodelor interactive de lucru cu elevii, precum discuția, comunicarea reciprocă și prezentarea.

Adaptarea acestor sugestii la stilul de învățare al elevilor și la resursele disponibile în cadrul instituției educaționale poate contribui semnificativ la crearea unei experiențe de învățare eficiente și captivante în cadrul modulului *Transportul de mărfuri în trafic internațional*.

X. Sugestii de evaluare

Evaluarea pune în evidență măsura în care se formează competențele specifice unității de curs.

Cadrul didactic va asigura evaluarea formativă care se va desfășura pe tot parcursul studierii disciplinei pentru a monitoriza progresul elevilor și pentru a oferi un feedback regulat, încurajând îmbunătățirea continuă a învățării.

În scopul unei evaluări eficiente, se vor utiliza metode tradiționale și de alternativă, prin probe orale și scrise, în funcție de rezultatele învățării proiectate. Se recomandă utilizarea următoarelor metode: observarea sistematică a comportamentului elevilor, urmărind progresul personal; autoevaluarea; portofoliul elevului; proiecte de grup. Metodele utilizate vor fi orientate spre valorificarea achizițiilor elevilor și stimularea lucrului în echipă. Pentru fiecare metodă, profesorul va elabora instrumente și criterii de evaluare. De asemenea, lucrările practice, ce dezvoltă capacități și aptitudini de analiză și sinteză, vor servi și ca mod de evaluare curentă.

Evaluarea sumativă va fi proiectată în așa mod, încât să asigure dovezi pentru elevi, cadrele didactice și angajatori, informații relevante despre achizițiile elevilor în termeni de cunoștințe și abilități, apreciate/măsurate în baza unor criterii clar definite.

La elaborarea sarcinilor/itemilor de evaluare formativă și sumativă, profesorul va ține cont de competențele profesionale și rezultatele învățării specifice disciplinei. Instrumentele de evaluare trebuie să fie adecvate scopului urmărit și să permită elevilor să demonstreze deținerea/stăpânirea competențelor, rezultatelor învățării. Produsele elaborate în cadrul studiului individual vor fi evaluate în bază de criterii și descriptori de note.

În vederea efectuării evaluării sumative la finalul cursului, testele vor include itemi de verificare a cunoștințelor cu privire la:

- conceptele-cheie din domeniul transportului rutier de mărfuri în trafic internațional;
- cadrul normativ și sistemul tehnologic de organizare a procesului de transport de mărfuri în trafic internațional.

În vederea evaluării aptitudinilor practice, elevii vor pregăti pachetul de documente necesare pentru transport, executând următoarele sarcini:

- elaborarea schemelor rutelor în conformitate cu procesul operațional cu utilizarea unui software specializat;
- crearea și selectarea traseului optimal, utilizând software de specialitate (AutoRoute, Google Maps);
- calcularea distanței totale a traseului și a distanței parcurse în fiecare țară;
- stabilirea regimului de lucru și odihnă al echipajului de transport în conformitate cu cerințele Acordului AETR;
- evaluarea autovehiculului destinat transportului și justificarea alegerii mijlocului de transport;
- determinarea numărului și tipului de autorizații unitare/multilaterale necesare în fiecare stat;
- completarea actelor de însoțire pentru vehicul în transportul rutier internațional de mărfuri;
- completarea actelor aferente mărfii în transportul rutier internațional de mărfuri;

- completarea actelor aferente transportatorului, respectând cerințele de documentare, inclusiv scrisoarea de trăsură, CMR și carnetul TIR etc.

Evaluarea rezultatelor învățării se va efectua în baza următoarelor produse:

- scheme ale rutelor;
- trasee ale rutelor;
- calculul distanței traseelor;
- regimul de lucru și odihnă al echipajului de transport;
- acte de însoțire pentru vehicul, aferente mărfii și aferente șoferului.

Criterii de evaluare a produselor:

- respectarea simbolurilor grafice;
- nivelul de optimizare a traseului;
- corectitudinea localizării punctelor de control vamal;
- corectitudinea calculelor;
- respectarea cerințelor Acordului AETR;
- respectarea cerințelor de completare a actelor de însoțire pentru vehicul, aferente mărfii și aferente șoferului.

XI. Resursele necesare pentru atingerea rezultatelor învățării

Cerințe minime față de sălile de curs: tablă școlară, proiector multimedia și ecran, conexiune la internet, tablă interactivă (opțional).

Cerințe minime față de sălile pentru activități practice:

- calculatoare și software de specialitate (AutoRoute sau Google Maps);
- exemple de acte de însoțire pentru vehicul în transportul rutier internațional;
- exemple de acte aferente mărfii în transportul rutier internațional;
- acces la resursele necesare pentru întocmirea documentelor specifice transportului rutier internațional, inclusiv scrisoarea de trăsură, CMR și carnetul TIR etc.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul unde poate fi consultată/accesată resursa
1.	Rusu, Boris; Taran, Serghei. <i>Transporturi internaționale rutiere. Autorizații și taxe</i> . Chișinău: Evrica, 2005.	Biblioteca
2.	<i>Convenția CMR</i> . Chișinău: Evrica, 2007.	Biblioteca
3.	<i>Convenții și acorduri internaționale în domeniul transporturilor rutiere</i> . I.F.P.T.R. 2002.	Biblioteca
4.	<i>Ghid cu privire la Acordul AETR</i> . Chișinău: 2010.	Biblioteca
5.	<i>Manualul TIR</i> . Chișinău: 2005.	Biblioteca
6.	www.aita.md	Internet
7.	www.anta.gov.md	Internet
8.	www.midr.md	Internet

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul unde poate fi consultată/accesată resursa
9.	www.legis.md	Internet
10.	www.autoline-eu.ro	Internet
11.	www.piataauto.md	Internet